

Arkivsaksnr.:
2022/2735

Dokumentdato:
22.04.2022

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
38/22

Møtedato:
05.05.2022

Foreløpige rammer for budsjett 2023

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 23/22 [Budsjettprosessen for 2023](#)

Saken gjelder:

Som redegjort for i styresak 23/22 (Budsjettprosessen for 2023) legges det i denne saken frem foreløpige økonomiske rammer for enhetene ved UiB for 2023. Rammen bygger på bevilgninger og resultatuttelling som følger av tidligere vedtak samt modellene i Kunnskapsdepartementets budsjettfordeling. Foreløpig ramme er dermed i stor grad en konsekvensjustering av tidligere beslutninger, men det ligger også retningsjusteringer samtidig som saken løfter frem tema som ønskes drøftet frem mot endelig budsjettvedtak. Det er fremdeles usikkerhet knyttet til en del forhold, men med utgangspunkt i rimelige forutsetninger er det likevel mulig å gi en god ramme for det videre budsjettarbeidet.

Det legges opp til endelig behandling av budsjett for 2023 i universitetsstyrets møte i oktober etter at statsbudsjettet er lagt frem. I perioden frem mot budsjettbehandling i oktober er det rom for gjennomføring av nødvendige prosesser i organisasjonen. Prosessen gir også styret anledning til å diskutere budsjettet i flere omganger. Vedtak om en foreløpig ramme gir dessuten fakultetene mer tid og et bedre grunnlag for egen budsjettbehandling.

Ulik vekst i fakultetenes rammer i denne saken skyldes i hovedsak at det er ulik utvikling på studieplasser og ulik uttelling i resultatmodellen og ikke eksplisitte beslutninger om omfordeling. Det foreslås derimot en ytterligere redusert omfordeling fra fakultetene til prioriterte fellesformål (UiB Felles). Omfordelingen var 1% i 2021, ble redusert til 0,8 % i 2022 og foreslås nå å være 0,6 % i 2023. I Budsjett 2022 ble det lagt inn ekstra midler til Universitetsbiblioteket for å kompensere for høy utgiftsvekst over tid. UB venter ikke samme prisvekst i 2023 og det er derfor ikke lagt opp til en slik ekstra inndekning fra fakultetene.

I saksfremlegget er det redegjort for de forutsetningene som ligger til grunn for foreløpige rammer. For fakultetene utgjør rammene som gis i denne saken om lag 95 % av tilskuddet de får av KD-midler. For UiB totalt sett vil om lag 83 % av KD-midlene være omfattet av rammen som fordeles i denne saken.

Øremerkede poster, avsetning til investering, internhusleie, budsjett for BOA-midler og budsjett for øvrige inntekter behandles ikke i denne saken. Disse postene vil være gjenstand for ytterligere prosess i dialog med enhetene og vedtas i budsjettsaken i oktober.

Styret gis også i saken en orientering om ventet budsjettutvikling for perioden 2024-2026.

Universitetsdirektørens kommentarer

UiB starter i 2022 en omlegging av budsjettprosessen. Målet er både å gjøre oss bedre i stand til å planlegge i forhold til forventede fremtidige økonomiske rammer samt øke evnen til å nå de målene UiB har for utvikling av organisasjonen. I dette både et behov for større grad av langsiktighet og ønske om økt involvering av fakultetene. Når det i denne saken legges frem forslag om fordeling av så mye som ca. 95 % av fakultetenes forventede bevilgning fra Kunnskapsdepartementet, bør enhetene ha en god ramme for arbeidet med Budsjett 2023. Samtidig innebærer en tidlig sak større grad av usikkerhet som enhetene må ta høyde for i sitt arbeid.

Saken gir både et anslag for forventet bevilgning i 2023 samt en vurdering av utviklingen frem mot 2026. Det er flere forhold som kompliserer vurderingene både på kort og lang sikt. Statsbudsjett 2022 innebar en svekkelse av UiBs budsjett gjennom en kombinasjon av endring i prinsippene for håndtering av pensjonskostnader, nye statlige kutt og en underkompensasjon av lønns- og prisvekst. Revidert nasjonalbudsjett legges frem 12. mai, og sektoren har en forventning om at omlegging av pensjonsmodellen reverseres i Revidert nasjonalbudsjett. Retningen på Statsbudsjett 2022, politiske signaler samt en utenrikspolitisk situasjon som kan resultere i omprioriteringer i statsbudsjettet, gjør at det er mye usikkerhet inn i 2023-budsjettet. På lengre sikt vil diskusjonene rundt finansieringsmodell også kunne ha konsekvenser for UiBs økonomi.

UiB har planlagt høy aktivitet både i 2022 og 2023, og det er stor oppmerksomhet i organisasjonen på å opprettholde en sunn økonomi. Enkelte miljøer har også vekst som følge av tidligere vedtak om studieplasser, og en andel av denne veksten tilfaller også UiB totalt sett.

UiB er midt inne i en strategiprosess, og i saken legges det ikke opp til nye satsinger. Det er likevel områder som tidligere har hatt stor oppmerksomhet og som det er naturlig å prioritere også i 2023. Disse presenteres i denne saken for å sikre kontinuitet i pågående prosesser. Det anbefales likevel stor grad av nøkternhet slik at det er igjen noe handlingsrom til satsinger som måtte komme opp i strategiarbeidet. Det er også et mål å styrke fagmiljøene, og i saken foreslås en ytterligere reduksjon i omfordeling til felles satsinger fra 0,8 % til 0,6 %. Det er et mål å redusere dette ytterligere i 2024 noe som også tilsier et forsiktig aktivitetsnivå knyttet til UiB Felles.

Økonomistatus pr 1. kvartal viser at enkelte enheter har risiko knyttet til driftsbalanse i 2022. Det er for tidlig å slå fast nå hvordan dette vil utvikle seg, men det kan ikke utelukkes at det dette kan bli tema for Budsjett 2023. Dette vil vi komme tilbake til i budsjettsak i oktober, men styret vil også orienteres om utviklingen i kommende økonomirapporter.

Forslag til vedtak:

1. Universitetsstyret vedtar foreløpig fordeling av tilskuddet fra Kunnskapsdepartementet for 2023 basert på forutsetninger som redegjort for i denne saken:

Budsjett 2023	Konsekvensjustert	Sammenlignbar	
foreløpig ramme (tkr) - fordelt KD-tilskudd	ramme 2023	ramme 2022	Endring %
Det humanistiske fakultet	350 629	338 897	3,5 %
Det matematisk-naturvit. fakultet	739 317	718 861	2,8 %
Det medisinske fakultet	651 772	636 206	2,4 %
Det samfunnsvitensk. fakultet	358 330	335 812	6,7 %
Det juridiske fakultet	168 195	161 750	4,0 %
Det psykologiske fakultet	257 378	239 345	7,5 %
Fakultet for kunst , musikk og design	186 622	178 665	4,5 %
Universitetsmuseet	147 462	144 310	2,2 %
Universitetsbiblioteket	104 860	102 303	2,5 %
Felles forskningssatsinger/sentre	44 739	43 310	3,3 %
Sum faglig virksomhet	3 009 304	2 899 458	3,8 %
UiB felles	86 973	84 605	2,8 %
Fellesadministrasjonen	307 792	300 334	2,5 %
SUM	3 404 069	3 284 398	3,6 %

2. Dersom endringer i revidert nasjonalbudsjett for 2022 gir grunnlag for ytterligere konsekvensjusteringer bes ledelsen vurdere å inkludere dette i videre prosess.

Robert Rastad
Universitetsdirektør

22.04.2022/Gry Flatabø/Sven-Egil Bøe/Per Arne Foshaug (avd. dir)

Vedlegg:
1. Saksframstilling

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
38/22

Møtedato:
05.05.2022

Arkivsaksnr.:
2022/2735

Foreløpige rammer for budsjett 2023

Bakgrunn

Styret får denne gang budsjett 2023 til behandling to ganger. Behandling av foreløpig ramme i denne saken og behandling av endelige rammer (forutsatt forslag til statsbudsjett) i oktober.

Rammen som behandles i denne saken inkluderer UiBs etablerte begrep på den faste delen av fakultetenes budsjetter. Denne utgjør mellom 92% og 100% av KD-tilskuddet for fakultetene og omfatter basisdelen av budsjettet og rekrutteringsstillingene.

Refordeling av rekrutteringsstillinger som utgår og skal reforderes, øremerkede tildelinger, investeringsbudsjett, budsjett for frie inntekter og budsjett for bidrags- og oppdragsaktivitet behandles i forbindelse med budsjettsak i oktober. Dette for å gi tilstrekkelig rom for dialog med enhetene.

Ny retning for UiB

Universitetet i Bergen arbeider for tiden en ny strategi for årene frem til 2030. Denne vil formulere en ny retning for UiB.

Universitetene forvalter og utvikler uavhengig kunnskap. Uavhengig forskning og at utdanningen forskningsbasert, er grunnleggende for samfunnsutviklingen og for kvaliteten og tilliten til forskningen. Den grunnleggende forskningen er fundamentet i universitetenes samfunnsoppdrag, også innen utdanning, samfunnsdialog, formidling og innovasjon.

Fakultetenes handlingsrom skal utvides og sentrale avsetninger skal innrettes slik at de styrker og støtter opp om kjernevirksomheten. Budsjettforslaget for 2023 skal bygge opp under dette. I denne saken foreslås det at omfordeling til prioriterte formål fortsatt skal reduseres, fra 0,8 % til 0,6 %. Universitetsbibliotekets mediebudsjett videreføres på 2022-nivå.

Det institusjonelle arbeidet for å heve kvaliteten i forskning og forskningsbasert utdanning gjennom UiB Fram fortsetter i 2023. Ved å satse på digital kompetanse, kunnskap og forståelse i bredden av universitetets disipliner skal vi også styrke UiBs posisjon som nasjonalt ledende innenfor digitalisering. UiB sitt [innspill](#) til [Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023-2032](#) gir også rammer for hvordan institusjonen kobler strategi med langsiktige mål og virkemidler.

UiB vil i 2023 starte implementering av ny strategi noe som også vil gi føringer for budsjettet. Det er likevel naturlig og fortsatt rette inn tiltak på følgende områder.

- Rammer for kvalitet i forskning og utdanning

- I styresak [74/21](#) ble plan for oppfølging av UiB FRAM presentert. Det vil bli arbeidet videre etter denne planen for å sikre bedre vilkår for forskning ved UiB. En skal bl.a. sikre forskningstid og tilstrekkelig forskningsstøtte.
- Digital kompetanse, kunnskap og forståelse
 - Digitalisering endrer samfunnet på mange ulike måter. Gjennom måten vi samhandler på, gjennom tilgang til informasjon og data vi tidligere ikke hadde, og gjennom nye verktøy og metoder. Ansatte og studenter skal tilbys opplæring i digital forståelse, kunnskap og kompetanse for å være bedre forberedt og kunne gjøre bruk av mulighetene dette gir. Kunstig intelligens har stadig økende betydning og UiB organiserer sin innsats innenfor dette feltet under navnet AI Bergen for å koordinere og styrke det tverrfaglige potensialet og legge til rette for og stimulere utvikling av nye initiativ.
- Oppfølging av humaniora/ humaniorastrategien
 - Universitetet i Bergen var det første universitetet i Norge med en egen humaniorastrategi. Denne strategien utløper i 2022. Universitetet i Oslo har valgt å følge UiBs eksempel og har nylig vedtatt en humaniorastrategi som skal gjelde for ti år og virke sammen med UiOs strategi frem til 2030 ([uio-humaniorastrategi_no.pdf](#)). En ny humaniorastrategi vil favne om hele UiB og vil bidra til å styrke oss ytterligere som universitetsfellesskap ved å skape en felles fremtidsvisjon der vi både befester og høster merverdien av vår posisjon som et ambisiøst europeisk breddeuniversitet.
- Bærekraft
 - Universitetets viktigste bidrag til en bærekraftig utvikling er den solide forskningen i bredden og den forskningsbaserte utdanningen vi gir. Organiseringen og virkemidlene i UiBs bærekraftsarbeid utvikles i tråd med institusjonens strategiske arbeid.
- Satsingsområdene
 - Satsingsområdene marin forskning, klima- og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer skal videreføres med en ny innretning i samsvar med gjennomgang våren 2022.
- Infrastruktur og byggeprosjekter
 - Infrastruktur som støtter og legger til rette for vitenskapelig virksomhet i bredden av våre disipliner er avgjørende for at UiB skal lykkes som et internasjonalt forskningsuniversitet. Behov og ressursmessig dimensjonering knyttet til infrastruktur varierer mellom fagene, og det er viktig at universitetet samlet har mekanismer som ivaretar det mangfoldige behovet, fra avanserte labor og utstyr til innkjøp av litteratur.
 - Universitetet i Bergen har utarbeidet en egen [masterplan](#) for areal med tidshorisont 2020- 2040. Planen er strategisk viktig for å sikre hensiktsmessige fysiske rammer for UiBs aktivitet, men er også en viktig forutsetning for å gjøre UiB klimanøytralt. Planen inneholder en rekke prosjekter som UiB planlegger å realisere innenfor egen ramme, men også Nygårdshøyden sør og Griegakademiet som vil kreve bidrag fra statsbudsjettet.

- Kunnskapsbyen Bergen
 - UiB har en nasjonal rolle, men er også navet i kunnskapsbyen Bergen. Sammen med andre kunnskapsinstitusjoner, det offentlige og næringslivet skal universitetet arbeide målrettet for å utvikle og synliggjøre Bergen som en internasjonal kunnskapsregion.
- Administrasjon tettere på kjernevirksomheten
 - UiB har over flere år arbeidet systematisk med å transformere administrasjonen slik at den arbeider tettere på kjernevirksomheten og bedre kan støtte opp under og bidra til å realisere universitetets ambisjoner og mål. Oppfølging av UiB Fram vil ha særlig prioritet i administrasjonen i 2023, sammen med økt digitalisering innenfor alle deler av det administrative arbeidet. Styrking av støtten knyttet til drift av BOA-prosjekter og støtten til undervisere er to andre prioriterte områder. Som følge av trange rammer vil en styrke prioriteringsarbeidet og rebudsjettere Fellesadministrasjonen.

UiBs økonomi – overordnede vurderinger

Universitetet i Bergen finansieres i hovedsak av rammetilskudd fra Kunnskapsdepartementet (KD). Denne bevilgningen utgjør nesten 80 % av UiBs samlede budsjett. Resten er bidrags- og oppdragsinntekter og andre inntekter over grunnbevilgningen.

Vi har bak oss to år (2020 og 2021) med unntakshåndtering på grunn av pandemien. Pandemien ga lavere aktivitet og derav forsinkelser, ikke minst på bidrags- og oppdragsaktiviteten, men den ga også en stor vekst i nye studieplasser. Dette ble avløst av 2022 med større og overraskende kutt i tildelingen fra Kunnskapsdepartementet. Flere av UiBs enheter opplever stor usikkerhet i økonomien i 2022 som følge av dels motstridende effekter fra disse tre årene.

Samlet sett må en vurdere inngangen til 2023 med forsiktighet. Mens det er høy aktivitet på bygg- og vedlikehold, er det dempet aktivitet i en rekke felles aktiviteter over UiB Felles sine budsjetter. Det siste bidrar til en konsolidering og mindre behov for midler fra fakultetenes budsjetter. Dette øker mulighetene for fakultetene til å konsolidere og planlegge fremover.

Overføringene på grunnbevilgningen er viktig i sektoren. Overføringen er årets rest per 31.12. Dette er sjelden frie midler, men ofte midler som er bundet til formål som enten er planlagt senere eller der aktivitet er forsinket. Generelt er overføringen samlet sett høye i sektoren, og myndighetene er kritiske til at det samler seg opp midler. Dette er derimot ikke tilfelle for UiB. UiB overførte 133 mill. kroner fra 2021 til 2022 og er blant de med lavest overføring målt som andel av bevilgningen. Overføring på et visst nivå gir en ønsket handlefrihet i økonomien. Men for høye overføringer kan gi styringsutfordringer fordi en må øke kostnadsnivå utover årlig ramme for å redusere nivået. Tiltak som iverksettes for å redusere overføringen kan lett gi for høye bindinger også etter overføringene er brukt opp.

Fakultetene gikk ut av 2021 med 128 mill. kroner i overføring. Disse reservene vil være til hjelp for flere av fakultetene i et år med merkbare kutt. MN, MED og UM som planlegger likevel med store negative overføringer til 2023 som følge av lave overføringer inn i 2022 og negativ resultatprognose i 2022. Fakultetene venter samlet sett at årsinntekten, hele overføringen og noe til blir brukt i 2022. Per dags dato summerer deres innmeldte plan seg til -34 mill. kroner. Særlig der reservene er lave preger usikkerhet fakultetenes vurderinger i 2022. Det vises ellers til egen sak om økonomirapport pr 1. kvartal for omtale av 2022.

Det er grunn til å tro at overføringene reduseres, men neppe i så stor grad som dagens prognoser tilsier. Vi venter derfor at fakultetene fortsatt har overføringer ut av 2022, men størrelsen på overføringen er usikker. Bakgrunnen for dette er at prognosene bygger på en betydelig aktivitetsendring sammenliknet med 2021 parallelt med at det også er budsjettposter med vekst, fremfor alt studieplasser og studiepoeng.

UiB Felles hadde ved inngangen til 2022 forskuttert om lag 200 mill. kroner (jf. styresak 5/22 *Økonomirapport 2021*), i hovedsak til byggformål. Det var omtrent like store overføringer på UiB Felles, hvorav 130 mill. kroner på ulike byggtiltak. Samlet sett var det bare 5 mill. kroner i netto overføring på UiB Felles. Om fakultetene virkelig overbruker sine bevilgninger i 2022, er det derfor ikke noen reserve ved UiB Felles som kan dekke dette inn, og det er en risiko for at UiB totalt sett får en negativ overføring. Aktivitet finansiert av UiB Felles må dempes dersom en skal kunne bruke denne delen av budsjettet til å håndtere et evt underskudd ved fakultetene. I tillegg må fakultetene dempe sin planlagte nedbygging av overføringene. Begge deler kan dempe farten inn i 2023 og bidra til konsolidering foran en ny strategiperiode.

Forventninger til statsbudsjettet for 2023

Forslag til statsbudsjett for 2023 blir lagt frem 6. oktober. Det er denne gang mer usikkerhet enn vanlig omkring tildelingen til sektoren, grunnet den økonomiske situasjonen nasjonalt og internasjonalt. Vi forventer tema i Hurdalsplattformen vil prege statsbudsjettet også for vår sektor. Vi vil arbeide aktivt for at regjeringen skal realisere ambisjonene for forskning og for arbeidsdeling i sektoren.

Usikkerheten i økonomien påvirker estimatet for lønns- og priskompensasjon. Både inflasjon og lønnsvekst er på vei opp, og anslaget for 2023 må ta hensyn til dette.

Foreløpig ramme i denne saken bygger på følgende forutsetninger:

- Vi antar 3,3 % lønns- og priskompensasjon. Dette er basert på en lønnsvekst på 3,8% og en prisvekst på 1,8% og vektet 75/25%. SSB har vurdert disse to faktorene slik for 2023 i konjunkturtendenser per. 18. mars 2022.
- Vi venter ikke ytterligere innstramming på pensjonsordningen. UiB har arbeidet for å få tilbakeført mest mulig av 2022-kuttet for pensjon. Dette vil kunne bli avklart i forbindelse med behandling av revidert nasjonalbudsjett som legges frem senere i mai. I saken videreføres pensjonskuttet slik det nå er vedtatt, men det foreslås at det gis fullmakt til å justere enhetens rammer ved eventuell endring etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett.
- Sektoren venter en vekst på fortsatt utbygging av studieplassene som er tildelt tidligere. For UiB er dette 30 mill. kroner. Vi legger til grunn at dette kommer uavkortet.
- Det kommer nye studieplasser for flyktninger fra Ukraina, men ettersom det er usikkerhet både om omfang og finansiering for UiBs del av dette nå, er anslag på dette ikke lagt inn i denne omgang.

- Vi antar at det fortsatt vil være statlige kutt, men er usikker på nivå og innretning. I rammen er det lagt til grunn et kutt på 0,5 % innrettet slik ABE-kuttet har vært, men UiB vil argumentere sterkt for at regjeringen realiserer sine løfter om å fjerne ABE-kuttet.
- Vi legger til grunn at tildelingen for 2023 kan beregnes etter nåværende modell og estimerer denne effekten til +41 mill. kroner på åpen ramme og -28 mill. kroner på lukket ramme.

Disse forutsetningene gir følgende tilskudd fra KD til UIB i 2023,

Tabell 1. Inntektsramme 2023 Grunnbevilgning, KD-tilskudd, vekst 3,9%

KD-tildeling - inntektsramme grunnbevilgning (tusen kroner)		2023
Saldert budsjett foregående år (2021) UiB		3 967 520
Kutt for avbyråkratisering og effektivisering 0,5 %	-0,5 %	-19 717
Pris- og lønnsjustering (KD) basisdel	3,30 %	130 928
Nye studieplasser RNB 2019		494
Nye studieplasser 2020 (10 plasser)		987
Nye studieplasser RNB 2020 (251 plasser)		29 276
Endring i studieplasser 2022		-1 727
Nye studieplasser barnevern 2022		1 234
Resultatbasert uttelling åpen ramme (mengdedel)		41 836
Resultatbasert uttelling lukket ramme (mengdedel)		-28 000
Sum KD-tildeling (kap 260, post 50)		4 122 830

4.122,8 mill. kroner er en nominell vekst på 3,9 %. Justert for lønns- og priskompensasjon er reell vekst 0,6 %. Dette er ca. 24 mill. kroner i realøkning.

Fakultetene må hensynta usikkerheten i rammene.

Hovedtall i budsjett for 2023

I foreløpig rammebudsjett for KD-tilskudd legges følgende forutsetninger til grunn:

- Omfordelingen til prioriterte formål reduseres fra 0,8 % til 0,6 %
- Det legges til grunn et statlig kutt på 0,5 % med samme innretning som ABE-kuttet
- Studieplasser bygges opp videre som planlagt
- 20 rekrutteringsstillinger som utgår fordeles først til høsten

Reduksjon i omfordelingen til prioriterte formål er en videreføring av den retningen som ble lagt i Budsjett 2022 og innebærer en ytterligere dreining sett opp mot tidligere vedtak om 1,0 % vekst frem til 2025. Endringen vil øke handlingsrommet ved fakultetene og dempe veksten i midler avsatt til fellesformål.

Det foreslås heller ikke noe kutt til inndekning av ekstraordinær prisvekst ved Universitetsbiblioteket. Oppdaterte estimater fra Universitetsbiblioteket tilsier at budsjettposten vil kunne dekke behovet dersom styrkingen i 2022-budsjettet blir videreført på samme nivå.

Konsekvensjustert ramme utgjør mellom 92% og opp mot 100% av det som blir endelig tildelt budsjett for KD-tilskudd for det enkelte fakultet. Det som kommer i tillegg, er refordelte

rekrutteringsstillinger og øremerkede tildelinger. Fakultetene har ulike andel av budsjettet tildelt som øremerkede midler, og dette er viktigste forklaring på hvor stor andel som inngår i konsekvensjustert ramme. Utover dette kommer BOA-inntekter og andre inntekter.

Tabell 2. Inntektsramme 2023 Grunnbevilgning – konsekvensjustert ramme

Budsjett 2023 Konsekvensjustert ramme Belep i 1000 kr.	Budsjett 2022	Øremerkede tiltak 2022	Rekruttering endring	Sammenlignbar ramme 2022					Konsekvensjustert		
					Basis	Åpen ramme	Lukket ramme	Rekruttering	ramme 2023	Endring	Endring %
Det humanistiske fakultet	356 264	-16 695	-671	338 897	150 233	103 085	20 061	77 250	350 629	11 731	3,5 %
Det matematisk-naturvit. fakultet	783 296	-58 187	-6 248	718 861	286 945	157 505	75 993	218 874	739 317	20 456	2,8 %
Det medisinske fakultet	660 841	-21 879	-2 757	636 206	214 845	236 239	50 175	150 513	651 772	15 566	2,4 %
Det samfunnsvitensk. fakultet	344 233	-8 421	-	335 812	147 470	132 333	19 394	59 133	358 330	22 518	6,7 %
Det juridiske fakultet	164 647	-717	-2 181	161 750	46 701	91 946	2 876	26 673	168 195	6 446	4,0 %
Det psykologiske fakultet	263 194	-22 243	-1 606	239 345	77 389	119 274	12 273	48 442	257 378	18 033	7,5 %
Fakultet for kunst , musikk og design	181 942	-2 207	-1 071	178 665	102 913	60 642	1 120	21 948	186 622	7 957	4,5 %
Universitetsmuseet	150 786	-6 476	-	144 310	133 854	-	3 972	9 636	147 462	3 151	2,2 %
Universitetsbiblioteket	195 839	-93 537	-	102 303	104 860	-	-	-	104 860	2 558	2,5 %
Felles forskningsansattinger/sentre	43 310	-	-	43 310	44 739	-	-	-	44 739	1 429	3,3 %
Sum faglig virksomhet	3 389 530	-475 538	-14 533	2 899 458	1 309 949	901 022	185 864	612 469	3 009 304	109 846	3,8 %
Sum diverse felles tiltak	262 656	-190 898	12 848	84 605	72 256	-	-	14 718	86 973	2 368	2,8 %
Sum Fellesadministrasjonen	300 334	-	-	300 334	307 792	-	-	-	307 792	7 457	2,5 %
SUM	3 967 520	-681 437	-1 686	3 284 398	1 689 996	901 022	185 864	627 186	3 404 069	119 671	3,6 %

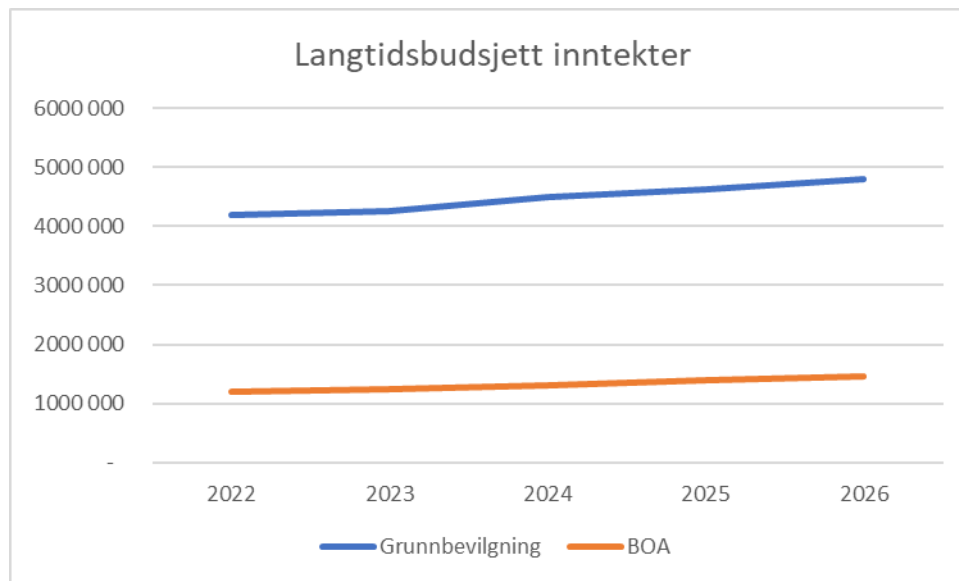
Tabellen over viser utviklingen fra vedtatt Budsjett 2022 til forslag til ramme i 2023. Tabellen tar utgangspunkt i fordelt budsjett for 2022. Deretter trekker en ut øremerkede tiltak og rekrutteringsstillinger som skal reforderes/har endring (midler som ikke omfattes av denne saken, men legges frem for vedtak til høsten). Dette gir en sammenlignbare ramme i 2022-kroner. Deretter vises tildeling til basis, åpen og lukket ramme og til rekrutteringsstillinger som ikke er berørt av refordeling for hvert fakultet.

3.404,1 mill. kroner fordeles da som konsekvensjustert ramme. Dette er en vekst på 119,7 mill. kroner (3,6 %) fra 2022. Faglig virksomhet øker med 3,8 %, fellestiltak med 2,8 % og Fellesadministrasjonen med 2,5 %.

Langtidsramme 2024 – 2026

I sak 123/21 «Budsjett for Universitetet i Bergen 2022» i oktober 2021 ble langtidsbudsjett for perioden 2023-2025 presentert og omtalt. Bak dette lå vurderinger fra fakultetene om fremtidig inntekt. Langtidsbudsjettet for perioden 2022-2025 viste at UiBs fakulteter og avdelinger planla med en vekst på mellom 2,6 og 5,1 % i årene frem til 2025. Dersom det legges til grunn 3 % lønns- og priskompensasjon per år betød det en ventet realnedgang i 2023, mens det i øvrige år ble ventet en moderat vekst.

Det har ikke vært rom for å få oppdaterte estimater fra fakultetene frem mot denne saken, men det er relativt kort tid siden sist og det ligger mye informasjonsverdi i materialet som ble utarbeidet i 2021. I prosessen frem mot endelig budsjettvedtak i oktober legges vil fakultetene bli bedt om en oppdatert vurdering av langtidsbudsjett 2024-2026. I årets langtidsbudsjett er det i denne omgang i all hovedsak fakultetenes vurderinger fra 2021 som ligger til grunn, vurderinger gjort av Økonomiavdelingen og framskriving av langtidsbudsjettet til 2026. Under følger en nærmere omtale av vekstutsiktene i de to hoveddelene av økonomien.

Figur 1. Langtidsbudsjett (1000-kr) - Grunnbevilgning og BOA

Figur 1 viser at UiB i 2026 kan ha et budsjett på 6,2 mrd. kroner fordelt på 4,8 mrd. kroner på grunnbevilgningen og 1,45 mrd. kroner på BOA. Dette inkluderer alle inntekter ved UiB.

Langtidsbudsjett grunnbevilgningen (GB)

GB består av tildeling fra Kunnskapsdepartementet (KD) og andre inntekter (instituttinntekter). Tildelingen fra KD er tredelt:

- Inntekter som er varige, øremerket rekrutteringsstillinger og andre midlertidige tiltak (som rehabilitering av bygg).
- Resultatinntekter i åpen ramme.
- Resultatinntekter i lukket ramme.

Langtidsbudsjettet er utarbeidet basert på denne tredelingen. Eventuelle endringer i KD-tildelingen kommenteres i senere avsnitt.

Inntekter i åpen og lukket ramme avhenger av hvor godt UiB presterer innen gitte indikatorer som er definert av KD. Denne delen av inntekten kan UiB i stor grad påvirke selv. Det er også denne delen som i størst grad fører til variasjoner i fakultetenes inntekter.

Den estimerte inntektsrammen på GB er beregnet og vist i tabellen under. Kolonnen for 2022 er vedtatt ramme for 2022 (sak 123/21) og 2023 er foreløpig beregnet rammebudsjett for KD-tilskudd. Årene 2024-2025 er som sist fremlagte langtidsbudsjett justert for effekten av kutt på 153 mill. kroner knyttet til pensjonskutt, konsulentbruk, strategiske satsinger og reisevaner fra tildelingsbrevet til UiB for 2022. Kolonnen for 2026 er beregnet basert på vekst lagt til grunn i fakultetenes langtidsbudsjetter. For tildelinger fra KD er det brukt snittvekst i perioden 2022-2025 (grunnbudsjett 3,2 %, åpen ramme 6,6 % og lukket ramme 2,7 %). For de øvrige inntektene er det brukt andre vekstfaktorer for å justere for relativt store svingninger i grunnlaget. Det er brukt vekst fra 2024-2025 for instituttinntekter (2,8 %), investeringer BOA (0,5 %) og avskrivninger (0,6 %). For investeringer GB er brukt lønns- og priskompensasjon (3 %).

Tabell 3a. Grunnbevilgning – inntektsanslag Budsjett 2022 og anslag 2023-2026¹

Langtidsbudsjett for inntekter GB	Budsjett 2022	Estimat 2023	Estimat 2024	Estimat 2025	Estimat 2026
Grunnbudsjett inkl. rekruttering	2 574 699	2 670 210	2 757 812	2 827 150	2 916 719
Åpen ramme	1 114 494	1 193 108	1 269 545	1 348 745	1 437 308
Lukket ramme	278 327	259 512	287 024	299 229	307 302
Sum tildeling KD	3 967 520	4 122 830	4 314 382	4 475 124	4 661 329
Instituttinntekter	172 690	136 668	140 465	144 344	148 330
Investering GB	-254 915	-299 096	-271 067	-306 785	-315 989
Investering BOA	-30 300	-29 746	-29 746	-29 600	-29 455
Avskrivningsinntekter	337 631	334 214	335 148	337 138	339 140
Sum inntekter GB	4 192 626	4 264 870	4 489 182	4 620 221	4 803 355

Fra 2022 og frem til 2026 ventes det en økning i samlet inntektsramme på 610 mill. kroner (14,6 %). Gitt en samlet lønns- og prisvekst på 12 % i denne perioden (4 år) gir dette en realøkning på 2,6 %. Tildelingen fra KD ventes å øke relativt mer enn øvrige inntekter, der åpen ramme er den delen som ventes å øke mest (29 %).

I budsjettet for 2022 utgjør åpen ramme rundt 28 % og lukket ramme rundt 7 % av den samlede tildelingen fra KD. Inntekt i åpen ramme er ventet å øke noe mer enn inntekt i lukket ramme, noe som resulterer i en ventet fordeling på henholdsvis 30,8 % og 6,6 % i 2026. Vekst i inntekt og ventet andel av inntekt viser at finansiering gjennom åpen ramme ventes å være en sterk driver i veksten i UiB sin KD-inntekt.

Langtidsbudsjettet er et estimat under til dels svært usikre forutsetninger. I den kommende perioden vil det være flere faktorer som kan ha en effekt og føre til endringer som ikke er tatt hensyn til i dette grunnlaget. Basert på erfaringen fra tidligere tildelinger fra KD, spesielt for 2022, kan det komme grep som fører til kutt i rammen eller omdisponeringen innenfor rammen. Eksempler på dette er pensjonskutt og omdisponering av studieplasser i 2022. Høy generell prisvekst, høye energipriser og krigen i Ukraina vil kunne bidra til at det også i årene fremover kan komme lignende justeringer i statsbudsjettet og rammen til UiB.

Langtidsbudsjett for UiB felles – øremerkede tiltak

UiB har de siste årene hatt en betydelig økning i midler til felles sentrale avsetninger. Nytt rektorat har startet et systematisk arbeid for å styrke handlingsrommet til fakultetene. Eksisterende forpliktelser gjør at dette er en prosess som må foregå over tid.

Tabellen under viser et estimat for bruk av midler innenfor de seks hovedområdene øremerkede tiltak er delt inn i. Samlet sett faller planlagt aktivitet fra 2024 og fremover mot 2026 gitt ingen nye beslutninger. Det er lagt opp til at universitetsstyret gjør vedtak om øremerkede tiltak for 2023 i møtet i oktober. Da vil en også ha et bedre estimat på årene frem mot 2026. Først når ny strategi er klar vil en kunne planlegge nivået med større sikkerhet.

¹ Merk at åpen og lukket ramme er lavere i tabell 2 fordi en der kun se ser de 75 % som fordeles til fakultetene. Resten inngår i UiBs samlede ressursgrunnlag.

Tabell 3b. UiB felles – øremerkede tiltak 2022-2026 (estimat fra 2023 og fremover.) Tall i tusen.

UiB felles øremerket	Bud 2022	Bud 2023	Progn. 2024	Progn. 2025	Progn. 2026
Forskningsstrategi	138 277	150 556	150 740	150 606	140 389
Forskningsinfrastruktur og teknisk infrastruktur	80 810	87 088	89 070	91 112	93 216
Felles utdanningsformål	84 487	86 006	83 502	78 514	69 556
Andre fellesformål	289 630	292 821	281 337	280 685	277 569
Studiesentre	17 893	18 483	19 038	19 609	20 197
Andre spesielle formål	70 339	72 165	73 880	70 647	72 466
Sum	681 437	707 119	697 568	691 173	673 393

Langtidsbudsjettet og strategiske vurderinger viser at det er mulig få til en demping på tiltak finansiert over UiB Felles som følge av at tiltak er planlagt avvirket samt at det er endring i innretninger. Handlingsrommet avhenger både av viljen til å avvikle aktivitet og ønsket og behov for nye aktivitet.

Langtidsbudsjett BOA-aktivitet

Den estimerte BOA-inntekten vises i tabellen under, fordelt per bidragsyter. Kolonnen for 2022 er vedtatt inntektskrav for 2022 (sak 123/21) mens årene 2023-2025 er som i forrige langtidsbudsjett. Kolonnen for 2026 er beregnet basert på vekst lagt til grunn i fakultetenes langtidsbudsjetter der det er brukt snittvekst i perioden 2022-2025 på NFR (4,7 %), EU (6,8 %) og andre (4,1 %). Tabellen viser en samlet vekst på 247 mill. kroner (20,5 %) i perioden. Justert for lønns- og prisvekst er det en realvekst på om lag 8,5 % i perioden.

Tabell 3c. BOA - inntektsanslag per bidragsyter 2022-2026

Langtidsbudsjett for inntekter BOA	Budsjett 2022	Estimat 2023	Estimat 2024	Estimat 2025	Estimat 2026
Bidragmidler NFR	582 200	590 330	631 245	667 226	698 424
Bidragmidler EU	177 800	194 610	204 241	216 533	231 273
Bidragmidler andre	444 200	465 118	481 486	501 046	521 573
Sum	1 204 200	1 250 058	1 316 972	1 384 805	1 451 270

Det er stor usikkerhet rundt anslagene, og resultatet vil gjerne ha en annen sammensetning og størrelse.

Det er videre usikkerhet knyttet til endringen av finansieringssystemet der resultatindikatorene for BOA-aktivitet foreslås avvirket. Selv om Hatlenuutvalget viser til at det er økonomisk incentiv i seg selv å få BOA-aktivitet, kan man ikke utelukke at bortfallet av incentivet i resultatmodellen kan føre til en nedgang i aktivitet.

Det er først og fremst forsinkelser som har dempet UiBs BOA-aktivitet i pandemiperioden. Det er grunn til å tro på en opphenting fremover. Vi mener derfor at en realvekst for BOA kan oppnås.

Nærmere om hovedpostene i budsjett 2023

Basis

Basis er den største posten i grunnbevilgningens budsjett. Basis reguleres med lønns- og priskompensasjon, basisdelen for nye studieplasser, oppgaveendringer som følge av endret arbeidsdeling, omfordeling for prioriterte formål, statlige kutt og eventuelt endringer for husleietilskudd og spesielle endringer.

Tabell 4. Budsjett for basis

Basis 2023 Beleg i 1000 kr.	Basis 2022	Teknisk endring	Basis 2022	LPK av basis	Oppgave- endring	Studie- plasser	Prioriterte formål	Statlige kutt	Medie- budsjett	Annen realendring	Basis 2023	Endring	Endring-%
Det humanistiske fakultet	145 801	1 016	146 817	4 845		1 707	-2 037	-1 698	0	600	150 233	3 416	2,3 %
Det matematisk-naturvit. fakultet	277 695	2 032	279 727	9 231		5 963	-4 351	-3 626	0		286 945	7 218	2,6 %
Det medisinske fakultet	210 056	-	210 056	6 932		4 886	-3 834	-3 195	0		214 845	4 789	2,3 %
Det samfunnsvitensk. fakultet	141 848	-	141 848	4 681		4 034	-2 015	-1 679	0	600	147 470	5 622	4,0 %
Det juridiske fakultet	44 828	1 016	45 844	1 513		1 147	-984	-820	0		46 701	857	1,9 %
Det psykologiske fakultet	73 004	-	73 004	2 409		4 626	-1 446	-1 205	0		77 389	4 385	6,0 %
Fakultet for kunst, musikk og design	100 939	-	100 939	3 331		620	-1 078	-899	0		102 913	1 974	2,0 %
Felles forskningsansatninger	43 310	-	43 310	1 429							44 739	1 429	3,3 %
Universitetsmuseet	130 695	-	130 695	4 313			-433	-722	0		133 854	3 158	2,4 %
Universitetsbiblioteket	102 303	-	102 303	3 376			-307	-512			104 860	2 558	2,5 %
Sum faglig virksomhet	1 270 478	4 064	1 274 542	42 060	-	22 984	-16 484	-14 353	-	1 200	1 309 949	35 406	2,8 %
Sum diverse felles tiltak	74 011	-4 064	69 947	2 308	-	-	-	-	-	-	72 256	2 308	3,3 %
Sum Fellesadministrasjonen	300 334	-	300 334	9 911	-	-	-1 802	-1 602	-	850	307 792	7 457	2,5 %
Sum basis	1 644 824	-	1 644 824	54 279	-	22 984	-18 286	-15 855	-	2 050	1 689 996	45 172	2,7 %

Lønns- og priskompensasjon er innarbeidet med 3,3 %.

Studieplassfinanseringen er tredelt:

- Basisbevilgning som bevilges samtidig som studieløpet skjer
- Resultatmidler for studiepoeng som bevilges to år etter
- Kandidatmidler som bevilges to år etter ferdig avlagt grad

Fordelingen mellom de tre delene er om lag 60/30/10 %. Og av alle tre delene går 75 % til fakultetene og 25 % til UiB Felles. UiB Felles bruker sin del de to første årene til å dekke en etableringsstøtte for nye studieplasser. KD vil foreslå endringer i denne modellen, men det er ikke ventet at det kommer endringer i 2023.

Fakultetenes ramme øker med 23 mill. kroner i basis for nye studieplasser i 2023.

Fordelingen er direkte knyttet til hvilke miljøer som er tildelt studieplassene, og fordelingen mellom fakultetene vil dermed variere.

Det er trukket ut midler til prioriterte formål med 18,3 mill. kroner og 15,8 mill. kroner til å dekke statlige kutt.

Følgende andre budsjettendringer er tatt inn i budsjettforslaget (annen realendring):

- Det er innarbeidet 0,6 mill. kroner som varig tildeling etter avslutning av toppforskerprogrammet (avsluttes i løpet av 2022) til Det humanistiske fakultet. Dette er andre halvårseffekt av 1,2 mill. kroner som er varig bidrag til lønn til toppforskeren i programmet. Første halvdel ble bevilget i 2022.
- Det er innarbeidet 0,6 mill. kroner som varig tildeling etter avslutning av toppforskerprogrammet (avsluttes i løpet av 2022) til Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Dette er andre halvårseffekt av 1,2 mill. kroner som er varig bidrag til lønn til toppforskeren i programmet. Første halvdel ble bevilget i 2022.
- Fellesadministrasjonen tilføres 0,85 mill. kroner andre halvårseffekt av for økt innsats på arbeidsgiverpolitikk og finansiering av en stilling innenfor forskningsadministrasjon som tidligere var dekket over handlingsplanmidler. Første halvdel ble bevilget i 2022.

Fordelingen av midler til Grønn forskning i 2022 er lagt inn som teknisk endring på 2022-budsjettet i tabell 4 over.

Budsjettendringer som følge av resultatmodellen

Vi legger til grunn at det i 2023 ikke er endringer av betydning i departementets resultatmodell. UiB vinner i åpen ramme-delen av modellen og taper i lukket ramme-delen.

Det er to effekter i resultatdelen av budsjettet:

- endring pga. aktivitet
- endring pga. pris (dvs. lønns- og priskompensasjon)

Det er priseffekten som er størst som følge av det høye volumet. Foreløpig beregning viser at åpen ramme utgjør 1.201 mill. kroner i 2023-budsjettet mens lukket ramme utgjør 248 mill. kroner. Det er likevel aktivitetsendringen som har størst interesse fordi den viser i hvilken grad resultatene påvirker realbudsjettet.

De tre siste kolonnene i de to tabellene under viser dette med hhv. aktivitetseffekt, lønns- og priseffekt (LPK) og samlet effekt.

Tabell 5a. Resultatmodellen – åpen ramme 2023 (tall i tusen)

Åpen ramme 2023	Poeng	Utvexling	Grader	Dr.grad	Sum akt.	LPK	Sum
HF	3 852	-526	276	0	3 601	3 178	6 779
MN	6 904	-35	2 883	2 610	12 361	4 637	16 998
MED	7 388	-609	-1 923	-5 872	-1 017	7 579	6 563
SV	7 464	1 053	1 356	1 631	11 503	3 860	15 363
JUS	2 815	-225	-429	0	2 161	2 868	5 030
PS	3 142	1 017	3 549	1 631	9 339	3 512	12 851
KMD	1 261	201	703	979	3 144	1 837	4 980
UM	0	0	0	0	0	0	0
SUM	32 825	876	6 413	979	41 093	27 471	68 564
UiB felles	-1 431	116	1 705	352	743	9 307	10 050
Sum	31 395	992	8 119	1 331	41 836	36 778	78 614

UiBs tildeling øker med 78,6 mill. kroner på åpen ramme. 41,8 mill. kroner av dette er aktivitetseffekten, dvs. økningen pga. høyere antall poeng, grader etc. på åpen ramme-delen i resultatmodellen (denne delen premierer faktisk vekst og straffer faktisk nedgang). UiB vinner mest på studiepoeng og doktorgrader. Effekten fordeles til fakultetene tilsvarende 75 % av departementets satser. Inkludert priseffekten øker fakultetenes budsjetter med 68,6 mill. kroner på denne posten i 2023.

Tabell 5b. Resultatmodellen – lukket ramme 2023 (tall i tusen)

Lukket ramme 2022	Resultatmodell per komponent				Endring akt. og pris totalt	LPK	Sum
	BOA	pub.	EU	NFR			
HUM	179	-89	-1 898	161	-1 647	693	-954
MN	-417	-2 286	-6 792	-4 326	-13 821	2 869	-10 951
MED	374	68	-1 793	-1 010	-2 360	1 678	-682
SV	-344	539	-547	-656	-1 007	652	-356
JUS	51	-270	-233	-18	-470	107	-363
PS	-380	-68	-802	16	-1 233	431	-801
KMD	58	-93	269	5	239	28	267
UM	-458	34	0	-33	-457	141	-315
sum fak	-937	-2 163	-11 795	-5 860	-20 756	6 601	-14 155
UiB felles	-77	-838	-5 820	-510	-7 244	2 584	-4 660
Totalt	-1 014	-3 001	-17 615	-6 370	-28 000	9 185	-18 815

UiBs tildeling går ned med 18,8 mill. kroner på lukket ramme. 28,0 mill. kroner av dette er aktivitetseffekt som følge av endret uttelling på blant annet finansiering på lukket ramme-delen i resultatmodellen (denne delen premierer vekst relativt til andre enheter i sektoren og straffer relativ nedgang). UiB taper denne gang på alle deler i denne modellen. Effekten fordeles til fakultetene tilsvarende 75 % av departementets satser. Inkludert priseffekten

reduseres fakultetenes budsjetter med 14,2 mill. kroner. Vi ser at lønns- og priskompensasjonen reduserer den samlede nedgangen på lukket ramme.

Rekrutteringsstillinger

I 2023 har UiB midler til 587 stillinger fra KD (måltall).

For å sikre muligheter for omfordeling, er andelen rekrutteringsstillinger som fordeles midlertidig til fakultetene, gradvis økt de siste årene. Dette betyr at stillingene tas opp til ny vurdering når fireårsperioden er over.

Status for de 587 øremerkede rekrutteringsstillingene fra KD er slik:

- Uten refordeling 339 rekrutteringsstillinger (58%)
- Midlertidig fra UiB 248 rekrutteringsstillinger (42 %)

Det er 20 stillinger om skal refordeles i 2023-budsjettet. Det er planlagt for vedtak til høsten.

5 av stillingen er øremerket MNT fra Kunnskapsdepartementets side.

Gjennomgangen av satsingene vil kunne resultere i at ordningen med øremerking av stipendiatstillinger til satsingsområdene vil kunne bli avvirket.

Dette er stillingene som kommer tilbake for refordeling.

Rekrutterings- stillinger	Stillinger om utgår i 2023
HF	-1,0
MN	-10,0
MED	-3,0
SV	-1,0
JUR	-3,0
PS	-1,0
KMD	-1,0
UM	-
sum fak	-20,0
Andre/UST	20,0
Sum	-

To andre stillinger er tildelt på midlertidige og er ikke til refordeling.

Stillinger som går ut og skal refordeles, vil bli fordelt til høsten. Disse er da ikke inkludert i konsekvensjustert ramme nå.

22.04.2022/ /Gry Flatabø/Sven-Egil Bøe/Per Arne Foshaug (avd. dir)